

immensa auri vi, ac sanguine comparatam, non minus sua, quam christiane reipublicæ causa defenderent: inde ad Italiam aditum esse; inde barbaros, inde hæresum labe infectas gentes sibi iter ad arma in istius provincie viscera inferenda nonnunquam struxisse. Quem unquam Pontificum fuisse, qui Venetæ Reipublicæ viribus & copiis non arceri hostes, iterque molientibus non intercludi posse sibi persuaserit? ac proinde ne quando religio nutaret, patriciæ nobilitatis viro Aquilejensem Ecclesiam non crediderit, quam Patres sanctam rectamque & imperii jure, & pactiorum legibus tuerentur? Nunc vero cur post tot elapsos annos bello parata, pace firmata, usu recepta immutari ac perverti? His certe vehementer Venetos angere; sed alia ex parte magna spe duci, fore ut tandem de veritate edoctus Gregorius acquiescat. Hac sane Superantii oratione haud parum commoveri videbatur, ut non modo permotum, sed ratione ipsa, cujus ingens apud mortales vis est, dejectum, ac prope victum diceret; tametsi hæsitantis animi sensa premere annixus, Reipublicæ jura sibi scripto exhiberi peteret. Cui Superantius, quidquid, salvis Reipublicæ rationibus, facere potuerat, id ultro Senatum præstitisse; quod modo flagitet, nisi magna earum jactura permittere non posset, quod in eum, uti judicem, consentire nequiret.

Cum Gregorius nec rationibus nec precibus flecteretur, in Purpuratorum collegio de Aquilejensi causa differit: Nihil a Republica impetrasse; judicium Venetos abnuere; scripto exhibere jura pernegasse; a Superantio legato nihil allatum: quocirca Cardinales hortari, ut de Sedis Apostolicæ dignitate cogitarent. Cum legatis rursus agit, denuo scripta ea conditione, ut extra judicium sibi permittantur, efflagitat. Id cum pernegaretur, acrius in Patrum collegio contendit, muneris sui, uti Catholicæ Ecclesiæ Principis, esse, cunctarum ecclesiarum rationes integras servare, Aquilejensisque in primis Antistitis, qui impar certamini cum Republica sit: nihil prætermisisse, nihil obtinuisse; supremos Principes, ac Reges ad Apostolicæ Sedis judicium confugisse: cur id Veneti abnuant? Ex his in dies magis arduum negotium evadere, cuncta sigillatim Purpuratorum Collegio exponi; in quo licet nonnulli asperrimam cum Venetis agendi Gregorii rationem improbarent, plerique

Gregorii Pontificis dare Aquilejensi in Cardinalis collegio sermo.